

UNIÓS ELNÖKSÉG A FRANCIA SAJTÓBAN

PONGOR MAGDOLNA

Kritikák kereszttüzeiben kezdődik meg a magyar uniós elnökség fél éve. A francia sajtó az európai célkitűzések mellett hangsúlyozottabban foglalkozik Magyarország belpolitikai helyzetével: a széleskörű felhatalmazással bíró kormány, az újonnan meghozott médiatörvény és a nagyvállalatok adóztatása kiemelt téma lett az utóbbi hónapban. Emellett a lapok rámutatnak: a soron következő félév kulcsfontosságú lesz, hiszen most születhet döntés az új, átfogó energiapolitika mikéntjéről, a kisebbségek integrációjáról, az Unió keleti politikájáról és a további bővítésekről.

Átadás. Az elnökség hivatalos átadásakor, január 6-án a belga miniszterelnök, Yves Leterne így nyilatkozott: Magyarország a történelem folyamán már többször is bizonyította a szabadság iránti elkötelezettségét. A sikeres belga fél év után még sok a teendő, ezért Belgium reméli, a magyarok további eredményeket tudnak majd elérni.ⁱ Az elnökség mottója „Erős Európa”, melynek alapját a gazdasági növekedés és a humán faktorok együttes figyelembe vétele adja.

Euró. A legfontosabb feladat az euró-övezet stabilizálása – bár hazánk nem része a monetáris uniónak, mind a 27 tagállam gazdaságát veszélyeztetheti az esetleges portugál, spanyol, ír vagy görög válság.ⁱⁱ

Energia. Kulcskérdés az energiapolitika összehangolása, mely február 4-én kerül az Európa Tanács napirendjére. Leterne szerint innovatív és kreatív gondolkodásra lesz szükség a megoldásban, és sürgette Magyarországot egy „európai védjegy” bevezetésére.

Költségvetés és bővítés. A következő 6 hónap feladata lesz elfogadtatni a 2014-20-as többéves költségvetést, valamint elősegíteni Románia és Bulgária csatlakozását az Schengeni Egyezményhez. A szomszédos államok integrációja kiemelt magyar prioritás, azonban ez ügyben az érdekek nem egyeznek Franciaország és Németország elképzeléseivel.

Laurent Wauquiez európai ügyekért felelős francia miniszter a La Croix című napilapban adott interjújábanⁱⁱⁱ kifejtette: Schengen felelősséget jelent, ezért számolni kell az esetleges korrupció lehetőségével. Az európai ügyek megbízottja úgy látja, Románia és Bulgária még nem áll készen a csatlakozáshoz, ám amint megfelelnek a feltételeknek, a francia kormány támogatni fogja törekvéseiket. A görög határt Wauquiez kulcsfontosságúnak ítéli a bevándorlási politika szempontjából, ezért az unió „örömmel fogadja az ország erőfeszítéseit az immigránsok nyomásával szemben”.

Hazánk jelentős eredménynek tekintené Horvátország márciusi csatlakozását az Unióhoz, melyben szintén nincs egységes álláspont a tagállamok között.

Keleti partnerek. Májusban megkezdődhetnek a tárgyalások 6 volt szovjet állam vezetőivel az együttműködés jegyében. Ukrajna, Moldova, Örményország, Azerbajdzsán, Fehéroroszország és Grúzia szorosabb kapcsolatba léphet az Unióval. A tárgyalásokat a Budapestre látogató Hillary Clinton segíti majd.^{iv}

Kisebbségek. Magyar prioritásként jelenik meg a romák integrációja, melyben hazánk vezető szerepet tölthet be. Egész Európát érintő kérdés a multikulturális értékek megőrzése. Wauquiez elmondta: a magyarok „érdekes tapasztalatokkal rendelkeznek” a romákat illetően, és így hazánk „pozitív dolgokat vihet az európai vitába”. Hangsúlyozta: „Franciaországnak nem szabad alábecsülnie az új Közép-Európát.”^v Meglátása szerint Egyiptom kultúrájához is hozzátartozik a több vallás békés együttélése, melyet az Uniónak támogatnia kell, különös tekintettel a kopt keresztény kisebbségre.

Az induló elnökség kapcsán azonban aggályok is felmerültek az ország belpolitikáját illetően.

Kormány. Többen kifogásolják a kormány szokatlanul nagy felhatalmazását, és attól tartanak, épp az Uniónak otthont adó ország nem felel meg a demokratikusság követelményeinek. A Le Monde balközép napilap szerint „Európa tart Orbán Viktor miniszterelnök hatalmától, aki pártja, a konzervatív-nacionalista Fidesz 2010 áprilisi választásokon aratott elsöprő győzelmére támaszkodik.^{vi} A Figaro baloldali napilap arról számol be, hogy „az Európai Unió nyugtalanságának oka az, hogy az autoriter hatalom egy olyan tagállamban jelentkezik, mely nemrégiben tért át demokratikus rendszerre.”^{vii} "A konzervatív Orbán Viktor, aki Brüsszelben 'nacionalista provokátor' képét nyerte el, tavaly tavasszal elutasította, hogy 'az EU vagy az IMF diktálja a lépéseit'. Ezután vajon képes lesz-e egészséges egyensúlyt találni az igazgatás és a vezetés között', ahogyan azt Martonyi János külügyminiszter ígerte?"^{viii}

Média. A legtámadottabb pont a médiatörvény, mely január elsejei hatályba lépésével nem szerencsés az ország megítélése szempontjából.^{ix} Legfőbb félelmet az NMHH átpolitizáltsága, kiterjedt és pontatlanul meghatározott jogköre, az információforrások kiadásának kötelezettsége és a magas büntetődíj kiszabása okozza.^x

« A magyar kormány, melynek élén egy rendkívül vitatott demokrata áll, aki ráadásul köztudottan Európa-ellenes, most hirdetett ki egy botrányos, szólásszabadságot megfojtó törvényt a magyar sajtó ellen. »^{xi}

Az európai telekommunikáció megbízottja, Neelie Kroes, a magyar hatóságoknak írt levelében fejezte ki « aggodalmát » és « kétségeit » az NMHH függetlenségével kapcsolatban, tekintettel felépítésére. »^{xii} Kroes szóvivője, Jonathan Todd hozzátette: a „kiegyensúlyozottság” elve az új szabályozás értelmében a sajtó minden területére kiterjed, holott általános szokás szerint a törvény csak a televíziót szokta érinteni.^{xiii}

Január 4-én Fillon francia miniszterelnök a szöveg módosítására kérte Magyarországot, mivel az szerinte sérti a sajtószabadságot. Orbán Viktor, akinek elevenébe talált a kritika, 6-án válaszában visszavágott Párizsnak^{xiv} : « Szeretném, ha a francia kormány visszatérne a valósághoz és a valós érvekhez. » Aznap délután Párizs pontosított : nem állt szándékukban a « kioktatás » . A 7-én Budapestre látogató Barroso sem tudta meggyőzni Orbánt, aki úgy fogalmazott : a törvény nem cenzúrát vagy a politika vélemény kifejezésének korlátozását, hanem felelős média kialakítását jelenti, és a jelenlegi vitriolos, sértő, rágalmazó és olykor antiszemita megnyilvánulások ellen irányul.^{xv}

^{xvi} Wauquiez meglátása szerint sem szabad összekeverni a belpolitikát az uniós problémákkal, és bár a médiaszabályozás időzítése nem volt megfelelő, az országot tárgyalóképesnek ítélte az ügyben.

Daniel Cohn-Bendit baloldali Európa parlamenti képviselő 19-ei beszédében Orbán szemére vetette : a média « nem lehet kiegyensúlyozott ». A Zöldek pártjának társelnöke hozzátette : a « nacionalista-populista » miniszterelnök « nem érti a demokrácia lényegét és strukturáját. » Orbán válaszában érdemleges szakmai tárgyalásokat kezdeményezett, és kérte a magyar belpolitika és az uniós ügyek szétválasztását. A szocialisták elnöke, Martin Schulz szintén Cohn-Bendit mellett foglalt állást. Véleménye szerint a média feladata a mindenkori politika ellenőrzése és « zavarása », nem pedig a hatóságok feladata a média ellenőrzése.

A magyar vezetés két hét haladékot kapott annak bemutatására, hogy a törvény illeszkedik az európai normarendszerbe.^{xvii}

Adó. A második vitatott törvény a multinacionális cégek megadóztatásáról szól. Mivel a szabályozás főként német, osztrák, holland, francia és cseh vállalatokat érint, melyek Brüsszelnek írásos tiltakozást nyújtottak be. Az adó esetleges hatását még vizsgálják.^{xviii}

AB. Szintén a kormány centralizáló törekvéseinek tulajdonítja a sajtó az AB hatáskörének szűkítését és a köztársasági elnök személyét is kifogásolják.

Állampolgárság. Egyes elemzők szerint nem tesz jót Magyarország és a környező országok viszonyának a határon túliak számára biztosított állampolgárság.^{xix}

Filozófusok. A szegedi filozófusok ellen indított eljárást a Libération napilap az ellenzék elhallgattatásaként értékelte. Heller Ágnes és társai ellen emelt vád szerint fiktív feladatért (Platón-fordítás) kaptak 1,8 millió eurónak megfelelő forintot (kb. 250 ezer forint). Egyesek szerint azonban ez csupán reakció Heller médiatörvény-ellenes fellépésére.^{xx}

Európa 27 kormányának, képviselőinek és a Bizottságnak címzett felhívásukban volt antikommunista személyiségek, Václav Havel, Petr Uhl, Göncz Árpád, Haraszi Miklós, Konrád György és Adam Michnik kérnek segítséget. « Amit az Unió meg akart gátolni, és amit sokan lehetetlennek hittek, megvalósulni

látzik : antiliberalis demokrácia születésének lehetünk tanúi Európa határain belül. (...) Ha egy ország alapvető törvényeit felrúgják, az egész Európa számára jelent megaláztatást. »^{xxi}

A francia sajtó tehát kettős képet jelenít meg Magyarországról a soros elnökség kezdetén. A kiemelt uniós ügyekben, mint az euró stabilizálása, az energiapolitika, a kisebbségek integrációja, közös erőfeszítések várhatóak. A schengeni zóna és az unió bővítését illetően a francia érdekek eltérnek az új tagállamokat támogató magyar politikától. A magyar belpolitika megítélése pedig meglehetősen kritikus a legjelentősebb lapok körében.

Források :

Le Figaro – 333,405 példányszámban megjelenő napilap (jobbközép)^{xxii}
 Le Monde - 321,086 példányszámban megjelenő napilap (közép-balközép)
 Libération - 134,511 példányszámban megjelenő napilap (baloldal)
 La croix - 103,796 példányszámban megjelenő napilap (n. a.)
 Les Echos - 136,063 példányszámban megjelenő napilap (baloldali-liberális)
 Le nouvel observateur - 515,429 példányszámban megjelenő hetilap (balközép)

*

see@southeast-europe.org
 www.southeast-europe.org

© DKE 2011.

ⁱGessant, Camille-Cerise. UE : la Belgique passe le relais à la Hongrie [EurActiv.fr](#), 2011. 01. 07
 "La Hongrie a déjà prouvé plusieurs fois au cours de l'histoire sa forte dévotion envers la liberté, c'est pourquoi la Belgique donne le relais avec avec espoir: bien que la présidence belge ait présenté des résultats, la présidence hongroise aura encore beaucoup à faire"

ⁱⁱ Gessant, Camille-Cerise. "bien que la Hongrie ne fasse pas partie de la zone euro, la stabilité de la monnaie unique est importante pour tous les Etats-membres et les attaques contre la devise ne sont pas encore terminées".

ⁱⁱⁱ Berthelot, Benoît ; Maillard, Sébastien. Laurent Wauquiez : « La Hongrie est prête, si besoin, à corriger ses lois » *La croix*, 2011. 01. 07.

^{iv} *La Hongrie prend les commandes de l'Europe .Ouest-France*, 2011. 01. 03.

^v Berthelot, Benoît ; Maillard, Sébastien. Laurent Wauquiez : « La Hongrie est prête, si besoin, à corriger ses lois » *La croix*, 2011. 01. 07.

^{vi} Van Renterghem, Marion; Ricard, Philippe. *La présidence hongroise de l'Union européenne suscite l'inquiétude de Bruxelles*. Le Monde, 2010. 12. 30.

^{vii} Mével, Jean-Jacques. Orban persiste et signe après les remontrances de l'UE. *Figaro*, 2011. 01. 07.
 „Au-delà, l'UE s'inquiète d'une dérive autoritaire dans un pays membre qui passait naguère pour un modèle réformateur.”

^{viii} Kovacs, Stéphane. *La Hongrie prend la tête de l'UE pour six mois*. Figaro, 2010. 12. 31.

„Le conservateur [Viktor Orban](#), qui a gagné à Bruxelles une image de «provocateur nationaliste» depuis son refus, au printemps dernier, «de se laisser dicter notre conduite» par l'UE ou le FMI, réussira-t-il à «trouver un équilibre sain entre l'intendance et le leadership», comme l'a promis son ministre des Affaires étrangères, Janos Martonyi ?”

^{ix} Berthelot, Benoît ; Maillard, Sébastien. Laurent Wauquiez : « La Hongrie est prête, si besoin, à corriger ses lois » *La croix*, 2011. 01. 07.

^x Szabo, Bernadett. *La Hongrie débute sa présidence de l'UE sous les critiques*. Reuters/Le Monde, 2011. 01. 03.

^{xi} Bruay-la-Buissière, Michèle Baubet. *Hongrie*. Le Monde, 2011. 01. 08.

« Ce alors que le gouvernement hongrois - présidé par un très douteux démocrate, doublé d'un antieuropéen notoire - vient de promulguer une scandaleuse loi liberticide contre la presse hongroise... »

^{xii} Szabo, Bernadett. La Hongrie débute sa présidence de l'UE sous les critiques. *Reuters/Le Monde*, 2011. 01. 03.
 La commissaire européenne en charge de l'économie numérique, Neelie Kroes, a écrit "peu avant Noël" aux autorités hongroises pour leur exprimer ses "inquiétudes", a précisé son porte-parole lors d'un point presse, lundi 3 janvier. Mme Kroes a "des doutes sur la capacité de la NMHH d'agir de manière indépendante, notamment du fait de sa composition", a-t-il souligné. Mme Kroes fait également part de ses "doutes sur la bonne transposition de tous les aspects de la directive" européenne sur les télécommunications qu'elle est censée traduire en droit hongrois.

^{xiii} Gobet, George. *Loi hongroise des médias: Bruxelles demande des "clarifications" à Budapest*. Les échos, 2011. 01. 21.

^{xiv} Mével, Jean-Jacques.

„Paris se retrouve dans la ligne de mire d'un règlement de comptes entre Budapest et le reste de l'UE. Mardi, le gouvernement Fillon avait demandé à la Hongrie de «modifier» un texte qui, dit-il, porte atteinte à la liberté de la presse. Viktor Orban, piqué au vif, a répliqué jeudi en conseillant à Paris d'en rabattre: «J'aimerais que le gouvernement français en revienne à la réalité et à des arguments rationnels.» Dans l'après-midi, Paris a précisé «ne pas vouloir donner de leçons». »

^{xv} Mével, Jean-Jacques

„Lui et ses alliés du parti majoritaire Fidesz se défendent de «réintroduire la censure» ou de «limiter l'expression politique». Il s'agirait plutôt de **responsabiliser des médias** hongrois qui manient, plus qu'ailleurs, le vitriol, l'insulte, la diffamation et, à la marge, un antisémitisme latent. »

^{xvi} Berthelot, Benoît ; Maillard, Sébastien. Laurent Wauquiez : « La Hongrie est prête, si besoin, à corriger ses lois » *La croix*, 2011. 01. 07.

Pawlak, Justyna ; Peto, Sandor ; André Henri-Pierre. L'UE met la Hongrie en demeure sur sa loi sur les médias *Le Nouvel Observateur*, 2011. 01. 21.

^{xvii} « La Commission européenne a mis en demeure la Hongrie de démontrer dans un délai de deux semaines que sa loi contestée sur les médias est conforme à la législation européenne, a annoncé vendredi un porte-parole de la Commission »

^{xviii} Szabo, Bernadett. „Sur ce texte, Budapest a fourni mi-décembre des explications écrites à la Commission, qui sont actuellement à l'étude. Bruxelles a reçu à ce propos une plainte formelle signée des patrons de treize grands groupes industriels allemands, autrichiens, néerlandais, français et tchèques. »

^{xix} *Dérive autoritaire en Hongrie*. Ouest-france, 2011. 01. 05.

^{xxi} ,^{xxi} La Bruyère, Florence. *Hongrie : Orbán cible les philosophes*. Libération, 2011. 01. 21. « Dans un appel adressé aux parlementaires européens, aux membres de la Commission et à tous les gouvernements des Vingt-Sept, d'anciens opposants au communisme comme Václav Havel, Petr Uhl, Arpád Göncz, Miklós Haraszti, György Konrád, Adam Michnik, dont plusieurs passèrent des années en prison, lancent un cri d'alarme (à consulter sur le site Iprotest.hu) : «*Ce que l'Union européenne voulait empêcher, et ce que beaucoup croyaient impossible, prend chair : une démocratie antilibérale est en train de naître à l'intérieur des frontières de l'Europe. [...] Si des droits fondamentaux sont bafoués dans un pays, cela humilie tous les Européens.*» »

^{xxii} ESI (European Stability Initiative). *The French EU Enlargement Debate. A manual with information and contacts*. Supported by Fund of the UK Foreign & Commonwealth Office and the Open Society Foundation. 2008. november